

Haagse Polis Kennis Dossier

Auteurs:
Tim 's Jongers & Francine Paijens

15 Maart 2018

PEP in het kort

PEP staat voor Participatie Emancipatie Professionals en is het kenniscentrum voor maatschappelijke organisaties in Den Haag. PEP doet onderzoek, verbindt, adviseert en traint. Maakt u zich sterk voor participatie, zorg of welzijn? PEP Den Haag is uw verbindende schakel.

Downloaden:

www.pepdenhaag.nl/kennisbank

Contactpersonen:

Tim 'S Jongers

t.sjongers@pepdenhaag.nl

Francine Paijens

f.paijens@pepdenhaag.nl

Auteurs:

Tim 'S Jongers

Francine Paijens

Bezoekadres

Riviermarkt 2

2513 AM Den Haag

info@pepdenhaag.nl

www.pepdenhaag.nl

Voorwoord

Voor u ligt een kennisdossier over de Haagse Polis. De Haagse Polis is de vrijwilligersverzekering voor alle vrijwilligers en mantelzorgers in Den Haag, en is in het beheer van de gemeente Den Haag. Met dit document wil PEP de onduidelijkheid wegnemen bij vrijwilligers en mantelzorgers over de verzekering.

Leeswijzer

Ten eerste zal worden uitgelegd wat de Haagse Polis is. Vervolgens wordt er toegelicht voor wie de verzekering van toepassing is. Dan volgt er een kort overzicht van de dekkingen door de polis. Daarna wordt er ingegaan op hoe een claim ingediend kan worden. Tot slot volgt een overzicht van regelmatig gestelde vragen met het daarbij behorende antwoord.

Snel naar:

[1. Wat is de Haagse Polis?](#)

[2. Op wie is de Haagse Polis van toepassing?](#)

[3. Wat is verzekerd via de Haagse Polis?](#)

[4. Hoe kan ik een claim indienen?](#)

[5. Veel gestelde vragen](#)

[6. Meer informatie?](#)

[Contact met de auteurs](#)

[Bijlage I: Dekkingsoverzicht VNG Vrijwilligerspolis](#)

[Bijlage II: Persoonlijke aansprakelijkheid en onbehoorlijk bestuur](#)

1. Wat is de Haagse Polis?

Sinds 2008 besteedt de overheid budget aan vrijwilligersverzekeringen die elke gemeente kan afsluiten. Dit gebeurt via de landelijke vrijwilligersverzekering die is ontwikkeld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (1) (VNG), in samenwerking met Centraal Beheer Achmea (2). Gemeenten hebben de keuze tussen twee polissen: De VNG Vrijwilligers BasisPolis – een basisdekking voor vrijwilligers – of de VNG Vrijwilligers PlusPolis. Naast de basisdekking voor de vrijwilligersorganisaties zit in de PlusPolis ook een rechtsbijstandsdekking en een dekking voor werkgeversaansprakelijkheid.

Gemeente Den Haag heeft gekozen voor de VNG PlusPolis en noemt dit in haar communicatie de Haagse Polis. De Haagse Polis dekt enerzijds de schade die vrijwilligers én mantelzorgers kunnen oplopen tijdens hun activiteiten in die rol. Anderzijds dekt deze ook de schade die door rechtspersonen met betrekking tot vrijwilligers wordt gemaakt. Denk hierbij aan schade door ongevallen, schade aan persoonlijke eigendommen en claims over aansprakelijkheid.

De Haagse Polis is een zogenaamde secundaire verzekering. Dat wil zeggen dat er eerst gekeken wordt naar de eigen verzekering, alvorens de Haagse Polis ingeschakeld kan worden. Dit is echter niet het geval bij ongevallen. Wanneer iemand tijdens het uitvoeren van vrijwilligerswerkzaamheden of mantelzorgtaken een ongeval heeft, kan men onmiddellijk beroep doen op de Haagse Polis.

2. Op wie is de Haagse Polis van toepassing?

Vrijwilligers en mantelzorgers hoeven zich niet aan te melden voor de verzekering. Wanneer de woongemeente of de gemeente waar de vrijwilligersorganisatie zich huisvest één van de VNG-polissen heeft afgesloten, is men automatisch verzekerd. Iedere vrijwilliger en mantelzorger in Den Haag, alsook rechtspersonen – stichtingen of verenigingen – die vrijwilligerswerk faciliteren, zijn verzekerd.

Definitie vrijwilliger

Volgens de Haagse Polis is een vrijwilliger iemand die in enig organisatorisch verband, onverplicht en onbetaald, werkzaamheden verricht ten behoeve van anderen en/of de samenleving. Hierbij moet een maatschappelijk belang gediend worden. Uitzonderingen zijn vrijwilligers actief binnen de brandweer of de politie.

1 <https://vng.nl/vrijwilligersverzekering-basispolis-of-pluspolis>

2 <https://www.centraalbeheer.nl/zakelijk/bedrijfsverzekeringen/Vrijwilligersverzekering/Paginas/vrijwilligersverzekering.aspx>

Definitie mantelzorg

Volgens de Haagse Polis is mantelzorg de zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan iemand waarmee voordien een sociale of familiale relatie bestond. Het kan gaan om zorg geboden aan een hulpbehoevende chronische zieke en/of gehandicapte partner, ouder, kind vriend of buur. De zorg moet minimaal acht uur per week in beslag nemen over een periode van minimaal drie maanden.

3. Wat is verzekerd via de Haagse Polis?

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn verzekerd voor:

- Aansprakelijkheid van de vrijwilligers
- Aansprakelijkheid van de organisatie
- Bestuurdersaansprakelijkheid
- Ongevallen
- Persoonlijke eigendommen
- Rechtsbijstand

Voor elk van deze onderdelen zijn er aparte bepalingen. Zo zijn geneeskundige kosten verzekerd tot € 1.000,- per gebeurtenis, terwijl de kosten voor psychische hulp tot € 2.500,- .

Computerapparatuur – als persoonlijk eigendom – is verzekerd tot € 1.500,- en een fiets tot € 750,- . Voor een volledig dekkingsoverzicht kunt u [bijlage 1](#) raadplegen.

Schade aan rechtspersonen

Binnen de Haagse Polis wordt ook de schade aan rechtspersonen die vrijwilligerswerk faciliteren vergoed. Zo is er de *aansprakelijkheidsverzekering* voor de organisatie met betrekking tot vrijwilligerswerk, inclusief *werkgeversaansprakelijkheidsverzekering*. Verder bevat de polis een *bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering*. Dit houdt in dat bestuurders verzekerd zijn voor persoonlijke aansprakelijkheid en hierdoor hun privévermogen beschermd zien. Uiteraard geldt dit enkel wanneer er geen sprake is van onbehoorlijk bestuur.

Voor toelichting over wat persoonlijke aansprakelijkheid is, hoe deze zich verhoudt tot onbehoorlijk bestuur en tips voor het voorkomen van persoonlijke aansprakelijkheid kunt u [bijlage 2](#) raadplegen.

Verkeersaansprakelijkheid en rechtsbijstand

Daarnaast is er een *verkeersaansprakelijkheidsverzekering* vastgesteld, waarbij vrijwilligers die gebruikmaken van hun eigen auto, beschermd worden van schade aan hun privéauto, dan wel daling van hun no-claimkorting. Tot slot is er een *rechtsbijstandverzekering* voor juridische bijstand die vrijwilligers ondersteuning biedt bij eventuele strafrechtelijke vervolging en/of bij het verhalen van schade. De rechtsbijstandsverzekering is er enkel voor vrijwilligers. Mantelzorgers vallen hier dus niet onder.

4. Hoe kan ik een claim indienen?

Als u een claim wilt indienen of vragen hebt over de toepasbaarheid van uw claim, kunt u contact opnemen met het Bureau Risicomanagement van de Gemeente Den Haag. Dit kan via rm@denhaag.nl.

Bij een claim dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

- Controleer eerst de eigen verzekering en de verzekering van de organisatie. Immers, als het geen ongeval betreft dient u eerst beroep te doen op uw eigen verzekering. Wanneer deze ontoereikend is, kunt u beroep doen op de Haagse Polis. Bij ongevallen kunt u wel rechtstreeks beroep doen op de Haagse Polis. Hiervoor dient een e-mail gestuurd te worden naar rm@denhaag.nl, inclusief schadeformulier. Het formulier kunt u [via deze link downloaden](#). Eenmaal ingevuld kunt u dit als bijlage opnemen in de mail.
- De gemeente meldt de schade bij de verzekeraar. Het is de verzekeraar die de schadevergoeding regelt met de benadeelde. In principe nemen zij na schademelding onmiddellijk contact op met de indiener van de claim. Bij twijfel over het uitkeren van een schadevergoeding, neemt de verzekering contact op met de gemeente. Deze koppelt het terug aan de indiener van de claim.
- De verzekeraar informeert de gemeente over de afhandeling van de claim. Er vindt vanuit de gemeente geen terugkoppeling plaats naar de organisatie.

TIP: Als u vrijwilligerswerk doet, of vrijwilligers aan uw organisatie verbindt, doet u er goed aan een vrijwilligerscontract op te stellen. Ook is het handig om de vrijwillige activiteiten te registreren. Dit kan helpen bij het verzamelen van de bewijslast ten behoeve van de claim

5. Veel gestelde vragen (inclusief antwoord)

Vrijwilligerscontract

Marjan is in haar buurt actief met een volkstuintje. Hiervoor heeft zij geen vrijwilligerscontract. Is zij verzekerd vanuit de Haagse Polis?

Het antwoord is: Ja. Marjan is vrijwilliger. Echter, bij het indienen van een claim wordt het zonder contract moeilijk om te bewijzen dat ze als vrijwilliger actief was in het tuintje.

Ongevallen

Gerard laat zijn vrijwilligers niet het podium bouwen van zijn festival, omdat zij niet verzekerd zijn als zij zouden vallen, ondanks dat aan alle veiligheidseisen is voldaan. Klopt dit?

Het antwoord is: Nee. Dit klopt niet. Vrijwilligers zijn via de Haagse Polis verzekerd bij ongevallen tijdens de uitvoering van hun vrijwilligerswerk. Het maximale verzekerde bedrag bij overlijden door ongeval is € 12.500,-, terwijl bij blijvende invaliditeit € 25.000,-.

Tim en Francine gaan als vrijwilligers met de auto naar Utrecht en zijn buiten de gemeente Den Haag betrokken bij een ongeluk. Tim's auto heeft schade opgelopen en Francine heeft blijvend gezondheidsletsel. Wordt dit gedekt door de Haagse Polis?

Het antwoord is: Nee. Enkel persoonlijke eigendommen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk worden vergoed. Tim & Francine hadden ook gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. De schade van het gezondheidsletsel wordt wel gedekt door de Haagse Polis. Francine kan de Haagse Polis gebruiken als een primaire verzekering, omdat het een ongeval betreft.

Tim doet vrijwilligerswerk bij een organisatie in Den Haag en gaat daarvoor regelmatig naar Brussel. Is hij ook verzekerd voor een ongeluk tijdens zijn vrijwilligerswerk in Brussel?

Het antwoord is: Ja. De vrijwilligersverzekering is geldig in heel Europa en Tim doet het vrijwilligerswerk voor een Haagse organisatie.

Wanneer Rob als vrijwilliger iets overkomt, moet hij dan eerst aanspraak maken op zijn eigen verzekering voordat hij rechtstreeks een claim kan indienen bij de Haagse Polis?

Het antwoord is: Ja. Tenzij het een ongeval betreft. Bij ongevallen geldt de Haagse Polis als primaire verzekering. In dat geval hoeft hij geen beroep doen op zijn persoonlijke verzekering.

Bestuur

Anouschka zit met haar handen in het haar, omdat de stichting die zij vrijwillig bestuurt aangeklaagd is wegens geluidsoverlast. Is ze verzekerd voor rechtsbijstand?

Het antwoord is: Nee. Met betrekking tot rechtsbijstand zijn enkel de vrijwilligers verzekerd via de Haagse Polis. Stichtingen zelf zijn dat niet, en de stichting is aangeklaagd.

Ursila heeft haar zaakjes goed op orde. Ze betaalt maandelijks een schappelijke premie voor de verzekering van haar vrijwilligers. Goed idee van Ursila?

Het antwoord is: Nee. Haagse vrijwilligers zijn gratis verzekerd via de Haagse Polis. Voor alle verzekeringen van de Haagse Polis (behalve de ongevallenverzekering) geldt dat deze alleen van kracht zijn voor zover de schade niet wordt gedekt door een andere verzekering. Toch raden wij aan een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten omdat zich zaken kunnen voordoen waar geen vrijwilliger bij is betrokken.

Tim weet dat zijn vrijwilligers gratis zijn verzekerd met de Haagse Polis. Voor de vrijwilligers die niet in Den Haag wonen, sluit hij een andere verzekering af. Goed idee?

Het antwoord is: Nee. De Haagse Polis is een gratis verzekering van de gemeente Den Haag en voor iedereen die vrijwilligerswerk doet in Den Haag. Ook als de vrijwilliger zelf niet in Den Haag woont.

Ons buurthuis heeft nog geen juridische vorm. Zijn de vrijwilligers verzekerd?

Het antwoord is: Ja. De vrijwilligers zijn verzekerd, want er is sprake van een georganiseerd verband. Het wordt echter moeilijk aan te tonen dat het om vrijwilligers gaat en niet om bezoekers. Immers, er zijn geen contracten die als bewijs kunnen dienen.

Is Pauline als vrijwillig bestuurder ook verzekerd tegen (persoonlijke) aansprakelijkheid, of moet ze hiervoor een aanvullende verzekering afsluiten?

Het antwoord is: Nee. Pauline is als vrijwillig bestuurder verzekerd via de Haagse Polis. Dit omdat de gemeente Den Haag gekozen heeft voor de VNG PlusPolis. Bij deze polis is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering inbegrepen indien het balans bedrag niet meer bedraagt dan € 500.000,00

Als vrijwilligersorganisatie hebben wij ook (maatschappelijke) stagiaires. Zijn zij verzekerd via de Haagse Polis?

Het antwoord is: Ja. Indien de stagiaire activiteiten van een vrijwilliger uitvoert en daarvoor geen vergoeding ontvangt. Maatschappelijke stages vallen ook onder de Haagse Polis.

Eigendommen vrijwilligersorganisatie

Francine heeft tijdens haar vrijwilligerswerk thee laten vallen over een laptop. De laptop is van de stichting waarin zij actief is. Kan de stichting een claim indienen bij de Haagse Polis?

Het antwoord is: Nee. Vanuit de VNG PlusPolis wordt deze schade niet vergoed.

Eigendommen vrijwilligers

Sophie's fiets werd gestolen tijdens haar vrijwilligerswerk. Is zij hiervoor verzekerd?

Het antwoord is: Ja. Sophie's fiets is verzekerd via de eigendomsverzekering van de Haagse Polis. Er wordt maximaal € 750,- voor haar fiets worden vergoed.

Roy's fototoestel raakte beschadigd tijdens zijn vrijwilligerswerk. Is zijn fototoestel verzekerd?

Het antwoord is: Ja. Roy's fototoestel wordt via de eigendomsverzekering van de Haagse Polis verzekerd Er wordt maximaal € 500,- vergoed voor beeld- en geluidsapparatuur.

Aansprakelijkheid vrijwilliger

Nathaly laat regelmatig de hond van haar buurvrouw uit. Dekt de Haagse Polis een mogelijke aansprakelijkheidsclaim als er iets met de hond gebeurt?

Het antwoord is: Nee. Nathaly is niet verzekerd via de Haagse Polis, doordat er volgens de door de gemeente gehanteerde definitie geen sprake is van vrijwilligerswerk. Immers, vrijwilligerswerk dient in enig georganiseerd verband te gebeuren. Ook is er geen sprake van mantelzorg.

Gerda kookt regelmatig voor bezoekers van een buurthuis. Kan zij aansprakelijk worden gesteld wanneer mensen ziek worden van het eten?

Het antwoord is: Nee. Gerda heeft gekookt voor een rechtsvorm, zijnde de stichting waaronder het buurthuis valt. Als iemand aansprakelijk wordt gesteld, is dat het buurthuis als rechtspersoon.

Mantelzorg

Marjan is mantelzorger van haar voormalige levenspartner. Hier is zij minimaal 3 uur per week mee bezig. Zij breekt per ongeluk een vaas. Is Marjan hiervoor verzekerd?

Het antwoord is: Nee. Volgens de definitie van mantelzorg moet de zorg voor minimaal acht uur per week verleend worden.

Wai-Kin ondersteunt zijn moeder bij de dagelijkse verzorging en het doen van het huishouden. Dit doet hij al een jaar lang en meer dan 8 uur per week. Zijn moeder woont in het verzorgingstehuis. Mag Wai-Kin bij een ongeval beroep doen op de Haagse Polis?

Het antwoord is: Ja. Wai-Kin is een mantelzorger. Hij verzorgt structureel een naaste langer dan 3 maanden en meer dan 8 uur per week.

Aansprakelijkheid vrijwilliger

Nathaly laat regelmatig de hond van haar buurvrouw uit. Dekt de Haagse Polis een mogelijke aansprakelijkheidsclaim als er iets met de hond gebeurt?

Het antwoord is: Nee. Nathaly is niet verzekerd via de Haagse Polis, doordat er volgens de door de gemeente gehanteerde definitie geen sprake is van vrijwilligerswerk. Immers, vrijwilligerswerk dient in enig georganiseerd verband te gebeuren. Ook is er geen sprake van mantelzorg.

Gerda kookt regelmatig voor bezoekers van een buurthuis. Kan zij aansprakelijk worden gesteld wanneer mensen ziek worden van het eten?

Het antwoord is: Nee. Gerda heeft gekookt voor een rechtsvorm, zijnde de stichting waaronder het buurthuis valt. Als iemand aansprakelijk wordt gesteld, is dat het buurthuis als rechtspersoon.

Mantelzorg

Marjan is mantelzorger van haar voormalige levenspartner. Hier is zij minimaal 3 uur per week mee bezig. Zij breekt per ongeluk een vaas. Is Marjan hiervoor verzekerd?

Het antwoord is: Nee. Volgens de definitie van mantelzorg moet de zorg voor minimaal acht uur per week verleend worden.

Wai-Kin ondersteunt zijn moeder bij de dagelijkse verzorging en het doen van het huishouden. Dit doet hij al een jaar lang en meer dan 8 uur per week. Zijn moeder woont in het verzorgingstehuis. Mag Wai-Kin bij een ongeval beroep doen op de Haagse Polis?

Het antwoord is: Ja. Wai-Kin is een mantelzorger. Hij verzorgt structureel een naaste langer dan 3 maanden en meer dan 8 uur per week .

6. Meer informatie?

Er is meer informatie over de vrijwilligersverzekering de Haagse Polis te vinden op de volgende websites:

Centraal Beheer – VNG Vrijwilligersverzekering

<https://www.centraalbeheer.nl/zakelijk/bedrijfsverzekeringen/Vrijwilligersverzekering/Paginas/vrijwilligersverzekering.aspx>

VNG Vrijwilligersverzekering

<https://vng.nl/vrijwilligersverzekering-basispolis-of-pluspolis>

Contact

Indien u vragen heeft over de Haagse Polis die niet beantwoord worden in dit kennisdossier, verwijzen wij u naar Bureau Risicomanagement van de Gemeente Den Haag.

E-mail: rm@denhaag.nl. Indien u een toevoeging of een opmerking heeft ten aanzien van dit kennisdossier, neem contact op met de coördinator van het PEP kenniscentrum Tim 'S Jongers (t.sjongers@pepdenhaag.nl), of met Francine Paijens (f.paijens@pepdenhaag.nl).

PEP Den Haag heeft dit document met zorg opgesteld. Indien bij gebruik van dit document er toch nog fouten of onjuistheden in zouden staan, en ten gevolge daarvan eventuele problemen en/of negatieve gevolgen ontstaan, kan PEP Den Haag hiervoor niet aansprakelijk worden gesteld.

Bijlage I: Dekkingsoverzicht VNG Vrijwilligerspolis

Definitie vrijwilliger:

Vrijwilliger is degene die in enig organisatorisch verband onverplicht en onbetaald werkzaamheden verricht ten behoeve van anderen en/of de samenleving waarbij een maatschappelijk belang wordt gediend. Uitgesloten zijn: vrijwillige brandweer, vrijwillige politie en mantelzorgers.

Mantelzorgers zijn meeverzekerd op de Ongevallen- en persoonlijke eigendommenverzekering.

Definitie mantelzorg: Mantelzorg is langdurige en intensieve zorg, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep door een persoon minimaal 8 uur per week wordt geboden aan een hulpbehoevende chronische zieke en/of gehandicapte partner, ouder, kind vriend of buur.

Leeftijdsgrens: er is geen sprake van een leeftijdsgrens.

Secundaire dekking

Voor alle verzekeringen (behalve de Ongevallenverzekering) geldt:

Deze verzekeringen zijn alleen van kracht voor zover de schade niet is gedekt door een andere verzekering al dan niet van oudere datum.

Verzekeringsgebied

Verzekeringsgebied is Nederland. Incidentele grensoverschrijdende activiteiten voor vrijwilligers vallen binnen het verzekeringsgebied (excl. Rampenbestrijding).

Vrijwilligers uit een verzekerde gemeente zijn altijd verzekerd

Vrijwilligers uit een verzekerde gemeente, die vrijwilligerswerk gaan doen in een andere gemeente, zijn verzekerd op de polis van de woongemeente. In die gevallen waarin de andere gemeente is ook verzekerd voor de vrijwilligersactiviteiten, of de organisatie waarvoor de activiteiten worden verricht een eigen vrijwilligersverzekering heeft, zal de vrijwilliger via de 'werk' gemeente of de vrijwilligersorganisatie verzekerd zijn. Aldus is een vrijwilliger uit een verzekerde gemeente altijd verzekerd!

VNG Vrijwilligers BasisPolis

Ongevallen- en persoonlijke eigendommenverzekering voor Vrijwilligers

- Verzekerd bedrag: € 12.500,- bij overlijden en € 25.000,- bij blijvende invaliditeit
- Geneeskundige kosten zijn verzekerd tot € 1.000,- per gebeurtenis
- Psychische hulpverlening naar aanleiding van molest (traumadekking) is verzekerd tot € 2.500,- per gebeurtenis
- Acute huishoudelijke hulp (20 uur)
- Persoonlijke Eigendommenverzekering: (beschadiging, vernietiging of vermissing) :
Maximaal € 5.000,- per gebeurtenis.
Voor de volgende kostbaarheden als maxima per gebeurtenis:
 - Computerapparatuur: € 1.500,-
 - Fiets: € 750,-
 - Beeld & geluidsapparatuur, (zonne)bril/set contactlenzen, sieraden of kunstmatige gebitselementen: € 500,-
 - Horloges: € 250,-

* Maximaal verzekerd bedrag voor alle vrijwilligers per gebeurtenis is € 1.250.000,-

Mantelzorgers zijn meeverzekerd op de Ongevallen- en Persoonlijke Eigendommenverzekering!

Aansprakelijkheidsverzekering voor Vrijwilligers

- Verzekerd bedrag € 2.500.000,- per aanspraak, gelimiteerd tot € 5.000.000,- per verzekeringsjaar m.b.t. vrijwilligerswerk. Eigen risico: € 0,-.
- Opzicht, verzekerd bedrag: € 5.000,- per aanspraak

VNG Vrijwilligers PlusPolis

Aansprakelijkheidsverzekering voor Rechtspersonen AVG Kennis document / PEP Den Haag / 13

- Verzekerd bedrag per aanspraak m.b.t. vrijwilligers: € 2.500.000,- gelimiteerd tot € 5.000.000,- per verzekeringsjaar. Eigen risico € 100,-

Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering voor Vrijwilligers

- Verzekerd bedrag: € 500.000,- per aanspraak en per verzekeringsjaar voor alle vrijwillige bestuurders en toezichthouders van de organisatie tezamen, waarbij het balanstotaal van de organisatie niet meer bedraagt dan € 500.000,- .

Verkeersaansprakelijkheid voor Rechtspersonen

- Verzekerd bedrag: € 1.000.000,- per aanspraak gelimiteerd tot € 1.000.000,- per verzekeringsjaar m.b.t. vrijwilligers. Eigen risico: € 500,- per aanspraak

Rechtsbijstandverzekering voor Vrijwilligers

- Verzekerd bedrag Rechtsbijstand bij strafrecht: € 40.000,- als maximum voor alle aanspraken m.b.t. vrijwilligerswerk tezamen.
- Verzekerd bedrag Verhaalsrechtsbijstand: geen maximum.

Bijlage 2: Persoonlijke aansprakelijkheid en onbehoorlijk bestuur

Persoonlijke aansprakelijkheid

Bestuurders zijn collectief verantwoordelijk. Dat houdt in dat u als bestuurder aansprakelijk gesteld kan worden voor uw eigen fouten, maar ook voor die van uw medebestuurders. Het gegeven dat u weet hebt van foute praktijken van uw medebestuurders binnen de stichting of vereniging, kan dus ook u zuur komen te staan (Ondernemersplein.nl).

U kunt aansprakelijk gesteld worden wanneer u de schadeveroorzakende handeling had kunnen voorkomen én u valt aan te rekenen dat u dit niet heeft gedaan.

Je kunt als bestuurder aansprakelijk gesteld worden als je daadwerkelijk iets te verwijten valt tijdens de uitvoering van je bestuurderstaken, waardoor derden schade leiden. Meestal wordt dit aangeduid met de term *behoorlijk bestuur of goed huisvaderschap*. Vaak is dit schuld door nalatigheid of het niet voldoen aan administratieve verplichtingen. In de ergste gevallen gaat het om fraude of andere strafbare feiten. Heb je als bestuurder al het geld van de stichting besteed aan een auto voor jezelf en kan de stichting daardoor de rekeningen niet langer betalen, is het uiteraard niet de stichting die aansprakelijk wordt gesteld voor de achterstallige rekeningen, maar jij als frauduleus bestuurder. In dat geval zal je door de rechter gedwongen worden om de schade, zijnde het gestolen geld, terug te betalen en wacht je mogelijks een straf of boete (Ondernemersplein.nl; Aansprakelijkheid-bestuur.nl).

“Iedere bestuurder moet zijn bestuurstaak behoorlijk uitoefenen”

Artikel 2:9: De basis voor deze wet is de gezamenlijke aansprakelijkheid van het bestuur als er schade optreedt voor de stichting dat is te wijten aan een bestuurder die onbehoorlijk bestuurd heeft. In het geval van ontbinding of faillissement van de stichting zal de curator over kunnen gaan tot het aansprakelijk stellen van (ex) bestuurders.

Niet-behoorlijk bestuur

Het is niet gemakkelijk precies vast te stellen wat behoorlijk bestuur inhoudt. Het kan gaan van het niet voldoen aan administratieve verplichtingen tot strafbare feiten (Belastingdienst.nl). De volgende feiten zijn enkele voorbeelden van niet behoorlijk bestuur (Aansprakelijkheid-bestuur.nl):

- Niet (tijdig) informeren van toezichthouders over ontwikkelingen die voor hen van belang zijn.
- Verwaarlozen van de kredietbewaking.

- Niet voldoen aan in een subsidie gestelde eisen, waardoor een ontvangen subsidie wordt teruggevorderd.
- Onvoldoende deskundigheid of besluiteloosheid, zoals het niet aanvragen van faillissement terwijl duidelijk is of behoort te zijn dat de verplichtingen niet meer kunnen worden nagekomen.
- Nalatig een boekhouding bij houden of de jaarrekening niet of te laat opmaken. Daaronder valt ook in een jaarverslag een misleidende voorstelling te geven van de positie van de vereniging/stichting.
- Zonder behoorlijke voorbereiding beslissingen nemen met verregaande financiële consequenties, zonder aandacht te besteden aan het behoorlijk op schrift stellen van gemaakte afspraken.
- Voor de rechtspersoon nadelige verplichtingen aangaan, terwijl een faillissement op korte termijn niet ondenkbaar is.
- In situaties van dreigende betalingsonmacht crediteuren van de rechtspersoon selectief betalen.
- Tegenstrijdige belangen van een bestuurder negeren, zakelijk of privé.
- Handelen in strijd met het doel van de rechtspersoon zoals genoemd in de statuten.

Administratieplicht

Uit de praktijk blijkt dat met name het niet voldoen aan de administratieplicht een reden is om aansprakelijk gesteld te worden op basis van onbehoorlijk bestuur. Zo moet je als organisatie altijd voldoende inzichtelijk kunnen maken wat de financiële positie van de organisatie is. Ook moet je een half jaar na het afsluiten van het boekhoudjaar een jaarrekening kunnen voorleggen. Doe je dit te laat, kun je op grond van onbehoorlijk bestuur persoonlijk aansprakelijk gesteld worden en wacht je mogelijks dus een boete (Rijksoverheid.nl).

Artikel 10: het bestuur is verplicht jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar de balans en de staat van baten en lasten van de rechtspersoon te maken en op papier te stellen.

Het plegen van misleiding, een wanprestatie of onrechtmatige daad

Daarnaast kan de bestuurder tegenover anderen persoonlijk aansprakelijk zijn voor het plegen van misleiding, een wanprestatie of een onrechtmatige daad. In zo'n geval moet de bestuurder vooraf wel geweten hebben dat de stichting niet tot nakoming van de door de bestuurder aangegane verplichtingen in staat zal zijn. De overige bestuursleden kunnen ook worden aangesproken als gehandeld is op basis van een gezamenlijk bestuursbesluit. Op die wijze moet je als bestuurder dus ook steeds een zekere controle uitvoeren op andere

bestuurders. Want als jij weet dat de penningmeester fraudeert met het geld van de organisatie, dan ben je medeplichtig. Je moet als bestuurder dus tijdig ingrijpen op het onrechtmatig handelen of op een vermoeden daartoe van andere bestuurders (Notaris.nl).

Bestuurdersaansprakelijkheid voorkomen¹

Onder volgen acht tips waarmee u aansprakelijkheid kan voorkomen. Kijk deze even goed na en kom zo niet voor verrassingen te staan.

1. Controleer of de statuten in een notariële akte zijn vastgelegd. Controleer ook de inschrijving in het handelsregister en houd deze actueel.
2. Raadpleeg uw statuten en reglementen bij belangrijke besluiten (welk orgaan is bevoegd om een besluit te nemen?).
3. Maak duidelijke taak-/functiebeschrijvingen voor de bestuursleden (taakverdelingen binnen het bestuur kunnen bijdragen aan de bewijsvoering voor het ontbreken van verwijtbaarheid voor een bepaalde bestuurder).
4. Let op de vertegenwoordigingsbevoegdheid bij het aangaan van overeenkomsten (veelal ligt de bevoegdheid statutair bij twee bestuursleden gezamenlijk).
5. Leg afspraken met derden altijd schriftelijk vast en laat u daarbij juridisch ondersteunen.
6. Maak notulen van vergaderingen met een besluitenlijst en actielijst en controleer deze in de volgende vergadering.
7. Laat u adviseren op belangrijke (beleids-)beslissingen met grote financiële gevolgen (adviescommissie, externe deskundigen).
8. Onderneem meteen actie binnen het bestuur als u meent dat één van uw medebestuursleden steken laat vallen.

¹ Gebaseerd op Deadvocatenwijzer.nl & Ldeaccountants.nl